

בעזה ש"ת

גליון

דברי תורה

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בלתי מוגה

דא"ח ושיחו"ק שב"ק בשלח תשע"ג

◀ גליון ל' ▶

יו"ל ע"י מערכת "ארץ הצבי" קרעטשניף
פעיה"ק ירושלים תובב"א

© כל הזכויות שמורות
למערכת ארץ הצבי
קרעטשניף
פעיה"ק ירושלים תובב"א

להנצחות ניתן לפנות:
להר"ר יחיאל שטיינפלד הי"ו – 052-7653486
הר"ר אלימלך ווייס הי"ו – 052-7171882

בחזרת והעתקת הדא"ח לגליון זה השתתפו:
הרב **צ.א.ש** שליט"א
הב' **מנדל גרין** נ"י
הב' **חיים יודא שטיינברג** נ"י
הב' **נתן זעליג חשין** נ"י
הב' **יהושע דייטש** נ"י

בכתיבה ועריכה:
הר"ר **אברהם גליק** הי"ו
ב"ב

דא"ח ושיחו"ק שב"ק פרשת בשלח תשע"ג

שכל מיליה היו צחכמה, והתגלה מהותו ועלמותו שהוא צחי' חכמה.

שם. כמ"ש רש"י זלה"ה במוס' ביצה (דף י"ז) פ"י ע"ג נשמה יתירה מזהו, וז"ל נשמה יתירה רוחצ לצ למנוחה ושמחה ולהיות פתוח לרוחה ויאכל וישתה ואין נפש קלה עליו. אין כוונתו צאמרו 'ואין נפשו קלה עליו' שהוא אוכל הרבה, אלא היינו שהנפש לא נתגשם מכח האכילה לכבוד שב"ק.

ובענין זה שמעתי צדק נחות לפרש הכתוב (ויקרא כו, י) ואכלתם ישן נושן, הוא מלשון שינה, והוא ואכלתם ישן, שהאכילה גורם להאדם לישון, נושן, והשינה מציאו שיסן שוב. וזה נגרם על ידי שאין אוכלים בקדושה, אצל כאשר האכילה הוא כראוי, אזי אין נפשו קלה עליו, ואדרבה שע"י האכילה יתוסף לו כח מרובה לעבודת ה', וכל שכן שלא יתגשם על ידה.

בשיעור בספה"ק שער התפילה

לבן אמר דש"מ בל מיליה בחוכמתא (שער ג' פרק ד'). ויש לצאר בהקדם מה שציארנו לפרש הכתוב (ישעיה נח, יג) ממנולא חפנך ודבר דבר, שע"י הדיבורים היוצאים מן האדם, אפשר להכיר צפנימיותו ושורשו, וכפי הידוע מהבעש"ט הקי זי"ע כי מטבע האדם שכל מעשה אשר עושה לרעה או לטובה מוכרח להוציאו צדיבור, והוא כוונת הכתוב ממנולא חפנך, שאפשר למנולא ולצחון ממידת חפלו ורלונו של האדם, ע"י ודבר דבר, כאשר מתבוננים צדברים שמוציא צפיו.

ובזה יתפרש כוונת הכתוב (שיר השירים ה, ו) נפשי יצאה צדצרו, דנפשי פירשו רלון, ע"ד הכתוב (בראשית כג, ח) אם יש את נפשכם, שרלונו של האדם אשר מוכמן צתוככי לצו מתגלה לחוץ ע"י הדיבור.

ומעתה יתצאר כוונת המאמר דשלמה כל מיליה צחוכמתא, כי על שלמה המלך נאמר בקרא (מלכים א ה, יא) ויחכם מכל האדם, שמהיכן היה ניכר גדול חכמתו של שלמה המלך, שע"י

שהוא יום שכולו שבת, וזוה מוזן הענין שמזכירים ג' פעמים ושבת קדשך בקידוש, שע"י ששומרים שתי שבתות כהלכתה, נזכה לישועה הכללית הגדולה ולגאולה שהיא יום שכולו שבת.

ליל שב"ק – אחר קידוש

שבת זה נקרא 'שבת שירה', ויש לתת טעם לדבר שאינו נקרא שבת של שירה, על פי מה שכתב בספה"ק מאור ושמשי (ליקוטים) לפרש נוסח התפילה (בשחרית של שבת) ויום השביעי משבח ואומר מזמור שיר ליום השבת, היינו שיום השביעי זעמנו מרגיש הקדושה ואומר מזמור, עכלה"ק. ומעתה יובן למה נקרא 'שבת שירה' דווקא, דפירושו שהשבת זעמנו משבח ואומר שירה לה'.

ועד"ז יש להוסיף לבאר תחילת נוסח התפילה, זה שיר שבח של יום השביעי, וממשך לבאר מהו השבח הגדול של יום השביעי, ויום השביעי משבח ואומר, שחן מענין זה שיום השביעי זעמנו אומר שירה, משפיע גם כוחות לבני אדם שיוכלו לומר שירה, כמרומז בהמשך חוב להודות לה', שגם האדם זוכה להתרומם ע"י קדושת שב"ק, לומר

נרפח אבותינו הק' לומר בקידוש ג' פעמים ושבת קדשך, דאיתא בגמרא (שבת ק"ח:): אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלים, ולבאר ענין שתי שבתות, שבתחילה שומר שבת אחת כהלכתה, וזה משפיע לכל ששת ימי המעשה שיתנהג בהתרוממות, ועי"ז השבת הצאה הוא כבר יותר בהתרוממות כפי עבודתו בכל השבוע ומתרומם ביותר להרגיש קדושת שב"ק.

וזה שאמרו מיד נגאלים, הכוונה שיש ב' דרגות בגאולה, גאולה כללית, וגאולה פרטית, הגאולה הכללית הוא גאולת כלל ישראל שהיא גאולת עולמים, ואז יהיה צח"י כי 'כולם' ידעו אותי, והגאולה הפרטית המכוון שהאדם זעמו נגאל מהגלות היצר שזקרו, וע"י שבני ישראל יושעו בגאולה פרטית יזכו גם לגאולה כללית. וזה ביאור נוסח התפילה שאומרים לפני קידוש שתרחמני עוד צ'גלותי לגאלינו, שהכוונה הוא שנושע בגאולה הפרטית.

ומעתה נמצא כי אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלים, והכוונה, שזוכים לישועה פרטית ולישועה כללית, ואחרי שני שבתות כהלכתן נזכה לגאולה הגדולה

וזהו שאמר הכתוב, אז ישיר משה,
 דכלל שנה בשנת שירה מתעורר
 כוחו של משה רבינו, והוא משבח
 ואומר שירה לפני הקב"ה, ועי"ז
 נמשך ובני ישראל את השירה
 הזאת, שגם בני ישראל יש להם הכח
 לומר שירות ותשבחות לה'.

ויהי בשלח פרעה את העם ולא
 נחם אלהים דרך ארץ
 פלשתים וגו', יש לפרש בהקדם מה
 שכתב בספה"ק קדושת לוי (פ' שלח)
 לפרש הכתוב שלח לך אנשים, שהאדם
 צריך לפשוט עצמו מגשמיות, וזהו
 הרמז צמיצת שלח, שהוא לשון
 הפשטה, מלשון וישלחו ויפשיטו (בראשית
 לו, ב) תרגום אונקלוס ואשלחו, עכ"ל.
 וזהו ויהי בשלח פרעה את העם,
 נודע שצמיצת העם מורה על עניני
 גשמיות, שצריך האדם לפשוט מעצמו
 כל עניני הגשמיות.

ובמזשיך הכתוב לצאר דרך העבודה,
 צמה יזכה איש להפשיט
 עצמו מעניני הגשמיות, ולא נחם
 אלהים דרך ארץ, נודע כי אלהי"ם
 בגימטריא הטב"ע, שידע שאין העולם
 מתנהג בדרך הטבע ודרך ארץ,
 וממשיך בנתינת טעם, פן ינחם העם

שירות ותשבחות להקב"ה, וזהו עיקר
 שבת של יום השביעי.

ובזה יש לצאר מאמר הכתוב אז ישיר
 משה ובני ישראל את השירה
 הזאת וגו', בהקדם מה שאמרו חז"ל
 (סנהדרין ז"א:) שר לא נאמר אלא ישיר,
 וצ"ל הר"ק ר' משה מקאברין זי"ע
 שבאו להשמיענו שהאיש אשר מעלה
 בקרבו שכזר שר, היינו שכזר אמר
 שירות ותשבחות לפני הקב"ה, לא
 נאמר, סימן הוא שלא אמר עדיין
 אפילו אות אחת של השירה, אלא אז
 ישיר, שיתחזק כל אדם בקרבו שעמיד
 הוא לומר שירות ותשבחות, עכ"ל.
 וענין זה מלינו מפורש בפסוק שאמרה
 דבורה (שופטים ה, ג) אנכי אשירה, דהיינו
 שצריך האדם להיות שפל בקרבו מה
 אני ומה ערכי לומר שירות ותשבחות
 למלך אל רם ונשא.

אולם בשבת שירה, הזמן גרמא לכל
 איש לומר שירות ותשבחות
 לפני הקב"ה, כי השבת עצמו הוא
 צחי" משה רבינו ע"ה כאשר תיקנו
 חז"ל בנוסח התפילה ישמח משה
 במתנת חלקו, ובשבת שירה אומר
 מרע"ה שירה לפני הקב"ה, ועי"ז
 נמשך לבני ישראל הכח והיכולת לומר
 שיר ושבת להשי"ת.

פ"א ס"ז), דהיינו לעבוד את ה' במסירות
נפש, שהיא הפתח להשיג מדריגות
צעדות ה'.

ויהי בשלח פרעה את העם, ויש
לדקדק דאיתא במדרש (במ"ד פ"ג
ס"ה) אין ויהי אלא לשון נער. ולכאורה
איזה נער היה כאן כאשר שלח פרעה
את בני ישראל ממצרים. ואפשר לזכר
שהנער הגדול הוא שישועת בני ישראל
היתה אחר נער וקצלות מצרים, ולא
באופן של שמחה.

ולזה נקרא שצת זו שצת שירה, כי
בקשתינו הוא להושע בתשועת
עולמים באופן של שמחה, ולא ע"י
נער ויסורים, ועד"ז מצקשים בנוסח
התפילה ותקננו בענה טובה מלפניך,
שהתיקון השלם יהיה בענה טובה,
דהיינו בעלות ואופנים טובים.

ובזה אפשר לפרש הכתוב (תהלים קב, כב)
לספר בציון שם ה' ותהלתו
בירושלים, הכוונה לספר בציון שם ה',
לספר הוא מלשון ספיר ויהלום, שהאיך
יהיו עבודת בני ישראל באופן המעולה
צנחי' ספיר ויהלום, ותהלתו צירושלים,
כאשר יסוד ושורש העבודה נשפע מכח
שירות ותשצחות ולא ע"י יסורים.

בראותם מלחמה וישבו מצרימה,
שחם יתנהגו וילכו בדרך הטבע ע"ז
יהיה וישבו מצרימה, כאשר אמר ק"ז
הרה"ק הרצי ר' מאיר' קרעמישניף
זי"ע אהא דאמרו אינשי בלשון
חשיבות, כאשר רוצים לבטא בחשיבותו
של אדם, 'ער איז נא גאט, און נא
לייט', שאדרבה פירושו הוא לגריעותא
ולא למעליותא, שאומרים על אדם זה
שרגיל לעשות 'וואס גאט האט פיינט,
און וואס לייט האצן ליצ'. שאי אפשר
לאדם לעשות שתי הפכים אלו, לענג
ולפטם את גופו וצחותו עת לעבוד את
ה' עבודה תמה, כי הם כתרתי דסתרי
אהדדי.

וזהו שאמר הכתוב ולא נחם אלהים
דרך ארץ, שאין לאדם להתנהג
בדרכי הטבע ודרך ארץ, פן ינחם העם
בראותם מלחמה ושבנו מצרימה, כי
האדם הפוסח על שתי הסעיפים,
לעבוד את ה' וגם להתענג בתענוגים
ובכל עניני גשמיות, כי סופו שילך שולל
אחרי תאוותיו לגמרי, ויעזוב מאחרי
דרך ה'.

אבן הדרך הישרה אשר יצור לו
האדם, נרמו בהמשך אומרו
ויסב אלהים את העם דרך המדבר,
להורות שצריך האדם להיות הפקר
כמדבר שהוא הפקר (בדאיתא במדרש במד"ד

בעת אכילת הדגים

איתא בגמרא (ברכות ט:) **וינצלו את מצרים** (לעיל יב, לו), **מלמד שעשאוה כמצודה שאין בה דגים**. וידוע שסם האר"י הקי' זי"ע צביאור הכוונה, שזררו כל ניצלות הקדושים ממזרים, עד שלא נשאר שם אפי' ניצוץ א' של הקדושה. ויש להצין מדוע נרמו ענין זה צמולה שאין בה דגים דווקא.

וביאור הענין הוא, כי ידוע שכלל שהמאכל יקר ומעודן יותר יש בו ניצלות יותר גדולים וקדושים, וכדרך שצביארו הגמ' (שבת ק"מ:) היכי דעייל ירקא ליעול צשרא וכוורי, כי הירקות יש בהם ניצלות קטנים משא"כ צשר ודגים יש בהם ניצלות גדולים, וכוונת הגמ' שצאתו זמן שאכל ירקות ותיקן ניצלות קטנים היה יכול לאכול לצשר ודגים ולתקן ניצלות גדולים. והניצלות הגדולים ציותר נמנאים צדגים, וכידוע שהצדיקים מתגלגלים צדגים, וע"כ כאשר התכוונו חכמינו ז"ל להשמיענו ענין זה, שצני ישראל צררו כל הניצלות הקדושות שהיו צמזרים, רמוז ענין זה צמתק לשונם צמשל למזודה שאין בה 'דגים',

כדצר האמור שצדגים נמנאים הניצלות הקדושים ציותר.

ובזה אפשר ליתן טעם צמנהג אצותינו ורצותינו שלא לאכול דגים צחג הפסת, שהלא צני ישראל צצאתם ממזרים ציררו כל הניצלות הקדושות, ולזכר זה אין אוכלים דגים צפסת לרמוז שצני ישראל תיקנו כל הניצלות הק' צמזרים, ואין לורך צאכילת הדגים.

כתיב (ישעיה נח, יג) **ממצוא חפצך ודבר דבר, יש לצאר הענין על פי המשל הידוע צצ' שיכורים שנתוועדו יחד, וכצר לא היה צידם משקה, והתחיל א' מהם לדצר ממשקה, אמר לו חצירו מדוע אתה מדצר ממשקה והלא אין לנו כעת משקה צרשותינו, וע"י הדיבור אתה מעורר הרצון למשקה שאין ציכולתינו להשיג, ענה לו חצירו אדרצה שאם לנו ממשקה, לכל הפחות נדצר ממשקה. וזהו ציאור הכתוב ממנא חפצך, כאשר האדם נופל לפעמים ח"ו ממדריגתו והוא צקטנות המוחין ואין ציכולתו לעסוק צעצודת ה' צתכלית השלימות, אזי**

על הים, קפץ נחשון לתוך גלי הים, ועליו אמר דוד (תהלים סט, ב) הושיעני אלהים כי באו מים עד נפש.

ובזה אפשר לבאר מה שאמר משה רבינו לפני ישראל התייצבו וראו את ישועת ה', התייצבו, היינו שיתחזקו בתוקף וצגורה לעשות רצון הצוי"ת, ועי"ז וראו את ישועת ה', שתיקף ומיד יזכו לראות ישועת ה' כהרף עין, כי כל הנסיונות שהקב"ה עושה לפני ישראל, וגם צעת שיש הסתרת פנים, אינם באים כדי להכשילם, אלא אדרבה כדי שאפילו צעת הסתרת פנים יתחזקו דרכי ה', ואז יזכו תיקף לישועה.

ועד"ז יתכן לבאר מה שאמרו צעירי הים, זה אצלי ואנחהו אלהי אבי וארוממנהו, שפתחו ואמרו זה אצלי אשר עזר להם צעת נר ומנוק והפך להם הים ליבשה, וע"כ ואנוהו, אצל מהיכן זכו לכח מסירות נפש שבכח זה המשיכו הישועה, ולזה אמרו אלהי אצלי וארוממנהו, שעבודה זו של מסירות נפש ירושה הוא להם מאבותיהם הקדושים אברהם אבינו ויחזק אבינו ויוסף הצדיק.

ובצעתה י"ל שאחרי שזכו לנס דקריעת ים סוף, בכח המסירות נפש, נפתחו שערי השפע, וע"כ אמר להם

ודבר דבר, שלכל הפחות ידבר מעניי עבודה ה', ועי"ז יתעורר לבנו.

ליל שב"ק – בשולח"ט

הנני מומטיר לכם לחם מן השמים. יש לבאר הכוונה על פי מה שדברנו בשב"ק העל"ט, לפרש הכתוב וראיתי את הדם ופסחתי עליכם, דידוע ש'דס' רומז על העבודה במסירת נפש, שבו תלוי כל חיותו של האדם, כדכתיב (דברים יב, כג) כי הדם הוא הנפש, ועי"ז ופסחתי עליכם, שבזכות מסירות נפש זו נתעורר רחמי שמים מרובים על בני ישראל, כי עיקר החציבות לפני הקב"ה, הוא העבודה במסירות נפש.

והנה כאשר עמדו בני ישראל על שפת הים היתה נראה להם כי אצדה תקוותם, כי היתה הסתרת פנים והשגחת הצוי"ת לא נראה עליהם, וכלשון המדרש (בר"ר פכ"א פ"ה) צאותה שעה היו עומדים ולא היו יודעים מה לעשות והיה הים סוגר והשונא רודף והחיות מן המדבר שנאמר סגר עליהם המדבר, ולא היו יכולים לחזור על עקבותיהם וגם לא להמשיך בדרכיהם, והקב"ה היה מנפה ומחכה על מסירות נפש מאת בני ישראל, אשר בזכותה יוכל להושיעם, וכמבואר במדרש (במד"ר פי"ג ס"ד) דכשעמדו ישראל

ושמש צפרשתן צסס הרה"ק
 מנעשביז זי"ע שעקימת שפתיו הוי
 מעשה לענין זה שיקוים צו וצרכתיך
 בכל אשר תעשה, שיתצרך לך הפרנסה
 על ידי עקימת שפתיו צתורה וצתפלה,
 וזהו פירוש הפסוק הנני ממטיר לכם
 וגו' דצר יום ציומו, ר"ל דיצורים שלך
 שתדצר צתורה וצתפלה מזה תלקט לך
 פרנסה, עיי"ש צדצה"ק.

ובבמו כן אמר ק"ז הרזא דשבת זי"ע
 לפרש מאמר המשנה (אבות פ"ו
 מ"ד) כך היא דרכה של תורה, פת צמלח
 תאכל ומים צמשורה תשתה ועל הארץ
 תישן וחיי צער תחיה וצתורה אתה
 עמל, אם אתה עושה כן אשריך וטוב
 לך, אשריך צעולם הזה וטוב לך לעולם
 הצא. ולכאורה קשה הניחא מה שאמרו
 וטוב לך לעולם הצא מוצן שפיר, אבל
 מה שאמרו אשריך צעולם הזה טעון
 ציאור, דמה הנאה יש לאדם צעולם
 הזה כשיש לו חיי צער. אלא שכך הוא
 הכוונה, פת צמלח תאכל ומים
 צמשורה תשתה ועל הארץ תישן וחיי
 צער תחיה וצתורה אתה עמל, כי על
 האדם לקיים צנפשו הקצלה שאפילו
 צאופן כזה ג"כ יעסוק צתומ"ל, אם
 אתה עושה כן, צקצלה זו ומוכן לעבוד
 השי"ת צמסי"ג, צא לו סיעתא מן
 שמיא שלא יצטרך לזה, אלא אשריך

הקצ"ה צלותו זמן הנני ממטיר לכם
 לחם מן השמים, ומסיים ויצא העם
 ולקטו דבר יום ביומו למען אנחנו
 הי"ך בתורתו אם לא, דאף שהקצ"ה
 המשך שפע מן השמים, אבל יש צהם
 נסיונות הרצה, שצריך להזהר ציותר
 שיומשכו לצד הקדושה, דהנה צתיצת
 לחם נרמו כמה עניינים שצכולם יש
 נסיונות, לחם רומז על פרנסה ע"ד
 הכתוב (דברים ה, ג) לא על הלחם לצדו
 יחיה האדם, ויש נסיונות צצידה לשאת
 ולתת צאמונה וכדו', גם רומז על
 זיווגו של אדם ע"ד הכתוב (בראשית לט,
 ו) כי אם הלחם אשר הוא אוכל,
 ופירש"י היא אשתו, וצריך זהירות
 יתירה שכל מעשיו יהיו לשם שמים,
 וגם 'לחם' צגימטריא ג' פעמים
 הוי"ה, צחי' היה הוה ויהיה, והוא
 שיזהר לקיים צכל עת שויתי ה' לנגדי
 תמיד, וזהו שאמר הכתוב ויאל העם
 ולקטו דצר יום ציומו למען אנחנו
 הי"ך צתורתי אם לא, שאפילו כאשר
 משפיע שפע מרובה לצני ישראל, אכתי
 יש נסיונות לפניהם האם עוצדים צהם
 את ה' או לא.

והכתוב מצאך מהו השמירה
 המעולה שיזכה האדם
 להתנהג צכל העניינים האלו כדצעי,
 דבר יום ביומו, וכתב צספה"ק מאור

הגשמי הוא רק אמצעי שנוכל עי"ז להגיע לתכלית השלימות.

בתפילת שחרית לשצ"ק צהודו שבהלל הגדול, צתחילה מפורש איך שהליל הקצ"ה אה אבותינו מכל נרותיהם, ומסיים נותן לחם לכל בשר, ולכאורה מה ענינו לכאן. וחסצתי היום שדוד המלך תיקן הלל הגדול שהוא מכוון נגד העניינים שמנינו צפרשה זו, שצתחילה ניאלו בני ישראל מיד מנרים, והים נקרע לפנייהם ויעצרו צתוך הים ציצשה, ואחרי שהליל אותם הקצ"ה מכל הנרות והרעות שפקד אותם, וההמשך שאחר שירת הים צה פרשת המן וזהו הקשר של הסיום נותן לחם לכל בשר ודו"ק.

ואפשר לצאר נוסח הלל הגדול צדרך העבודה, ונתן ארצם לנחלה נחלה לישראל עבדו, הרמו שגם עניני ארצות נריכים להיות נחלה לצד הקדושה, שבשפלינו זכר לנו, שדוקא כאשר היינו צשפלות, כי שחה לעפר צטנונו, אז זכר לנו, ויפרקינו מצרינו, למלט אותנו מכל הנרות והשפלות, נותן לחם לבשר, שאחרי אשר עשה לנו הקצ"ה כל הטובות האלו, אפשר לזכות לכל העניינים אשר נרמזים

בעולם הזה, שיזכה שהקצ"ה ישפיע לו שפע צרכה מרובה, ויהיה אשריך גם בעוה"ז, שלא יחסר לו כל טוב, וטוב לך לעולם הבא, שינחול שתי עולמות, עכ"ד.

וזהו ציבור הכתוב הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, שהקצ"ה משפיע מן השמים שפע רב לצני ישראל, אצל האיך יזכו בני ישראל להמשיך השפע עליהם, לזה אמר דבר יום ביומו, שידצרו צתורה וצתפילה ושיהיו עמלים צתורה, עי"ז ימשיכו עליהם כל השפע, שיהיה קיום ולתכלית השלימות.

בצפרא דשבתא - לפני קידוש

קראנו היום צתורה צפרשת המן, וכל א' משתוקק לעלות לתורה צפרשה זו, מחמת שהקריאה הוא מענין השפעת לחם אצירים מן השמים, וחושצים שהוא סגולה לפרנסה, אלא שאין מתצוננים צצתיצת 'לחם' נרמזים גם עניני רוחניות כאשר הזכרנו למעלה, שרומז על תורה כדכתיב (משלי מ, ה) לכו לחמו בלחמי, וגם 'לחם' צגימטריא ג' פעמים הוי"ה שמורה שהיה הוה ויהיה, להיות צצוק צה' צכל עת ושעה, והעיקר לעורר הרצון לפנימיות העניינים, והלחם

על כולנה, כי בכל השערים נריכים מקודם לסייעתא דשמיא שיוכלו להכנס לתוכס. וזהו שאמר הכתוב, הגני מומייר לבם לחם מן השמים, שפתח בתיבת 'הגני' שמורה על הקצ"ה, דהיינו שרריך סייעתא דשמיא מיוחדת לזכות לכל הענינים של לחם. ולח"ס בגימ' מזלח לרמוז על ענין ממזלח עילאה דכל מזוני צי תליין.

איש לפי אבדו לקטו, יוצן הכוונה דהקצ"ה ממוטיר ומשפיע שפע רב לכל בני ישראל בכללות, אבל לח"ס משפיע צפרטיות, שהלח כל א' זקוק לישועה צענין אחר, כגון זה לפרנסה וזה לזיווגים וכדומה, וזהו איש לפי אכלו לקטו, שכל א' היה יכול ללקוט לעצמו הישועה אשר זקוק לו.

ובזה יש לבאר מה שאומרים בזמירות לשצ"ק, גותן לחם לבד בשר, שהקצ"ה משפיע לבני ישראל כל ההשפעות שנרמזים בתיבת לחם, אבל אנו מבקשים לחם יחוקי הטריפני, שיתן לכל א' מחסורו, וצחי' לחם אשר זקוק לו.

אמנם כדי שזכה לקבל ההשפעות אשר הקצ"ה ממוטיר מן השמים, נריך להיות נוהר ציותר צעניין הדיבור, שלא לדבר דברים אסורים, ולהתבונן בכל תיבה שיולח מפיו,

בתיבת לחם צרוחניות וצגשמיות, ומסיימים הודו לא"ל השמים כי לעולם חסדו, הכוונה על פי מה שכתב בספה"ק קדושת לוי צמאמר הכתוב (דברים ה, י) ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך וגו', דכל התכלית של ואכלת ושבעת, הוא רק צדדי להגיע לבחינה זו של וברכת את ה' אלהיך. ולזה הסמיכו חז"ל צתפילה זו, גותן לחם לבד בשר, ומה כל התכלית של הלחם אשר אנו אוכלים, הודו לא"ל השמים, כדי שנוכל לצרך ולהודות ולהלל לשם קדשו.

הגני ממוטיר לבם לחם מן השמים. אפשר לפרש שנודע בתיבת 'לחם' בגימטריא 'מזלח', להורות שאף האדם אשר יש לו פרנסה וזיווג, אבל בלי מזל חין צו מאומה.

ונודע שמרן הבעש"ט הקי זי"ע שאל את תלמידיו הקדושים, על תפילת רבון העולמים שאומרים צמוחאי שצ"ק, ובו הרבה שערים לפי אלפ"א צית"א, איזה שער מהם חשוב ציותר, וכל א' מהתלמידים ענה שער א' אשר לפי דעתו חשוב מכולם, וצתו הנדקנית אדל ע"ה פתחה פיה צחכמה ואמרה דשער 'סייעתא דשמיא' עולה

ומכ"ש ח"ו שלא לדבר בצית המדרש. וכידוע מה שפי' בזה ק"ז הרה"ק הרבי ר' מרדכי' זי"ע ודו"ז הרה"ק ר' מאיר מפרימישלאן זי"ע הכתוב ה' ילחם לכם ואתם תחרישון, שהקצ"ה משפיע שפע רב לבני ישראל, אבל הדבר תלוי בתנאי שבני ישראל יחרישון מלדבר דברים שלא כרצונו, כי בדברים האלו מונעים את השפע מלרדת.

הנה מקור הטוב ברצונו להיטיב ולהמשיך שפע רב לבניו רחומיו, אלא שרק ע"י אתערותא דלתתא יזכה האדם לקבל השפע מן השמים, והיינו שיזהר מאוד שכל שעות היום יהיו בסדר נכון וראוי, שילך לישון מוקדם, ויקום מוקדם, וכל סדר היומו יהיה כדבעי, וכמו כן צעת התפילה יתפלל בסדר הנכון מתחילה ועד סוף, ולא ישלים אחרי התפילה מה שהחסיר בתחילה, אזי יזכה לקבל השפע מלמעלה ג"כ בסדרן, משא"כ כשמהפך הסדר מסדר הנכון והראוי, אזי גורם על ההשפעות שלא יהיו בסדרן, ועי"ז פוגם בהשפע המיועד בשבילו. וזהו כוונת נוסח התפילה תמידין בסדרן ומוספין בהלכתן, שהאם כל סדר יומו של האדם ודרך

עבודתו הוא בסדרן, בסדר נכון וישר, אזי ומוספין כהלכתן, שכל ההוספות וההשפעות היורדות משמים באים עליו כראוי וכהלכה.

ויורהו הי עין וישלך א"ל המים וימתקו המים שם שם לו חק ומשפט. ול"צ הקשר והשייכות מתחילת הפסוק לסופה.

ואפשר לפרש בדרך רמו, בהקדם מה שאמרנו בפרשת וארא העעל"ט, אהא ששנינו במשנה (ראש השנה פ"א מ"א) באחד בשבט ראש השנה לאילן כדברי צית שמאי, צית הלל אומרים בחמשה עשר בו. שאינם חולקים ותרואוהו כחדא אזלי, כי ציוס ראש השנה לאילנות נשפטים כמה פירות ינמחו במשך כל השנה, כי ציוס הזה תלוי נמיחתם כדאיתא בגמרא (ראש השנה י"ד.) באחד בשבט ר"ה לאילן, מאי טעמא הואיל וינאו רוב גשמי שנה, ופירש"י שכבר עבר רוב ימות הגשמים שהוא זמן רביעה, ועלה השרף באילנות, וגמלאו הפירות חונטין מעתה. והאילן אשר לא ינא דינו לטובה בשנה זו, צריך לחכות על שנה הבאה שינא דינה לטובה, וכמו כן נשפע ציוס זה השפעות של האדם,

וימתקו המים, יורגש טעם מתיקות
התוה"ק בחג השבועות.

ויאמר הי אל משה וגוי וקח אתך
מזקני ישראל ומטך אשר
הכית בו את היאור וגוי, והכית בצור
ויצאו ממנו מים ושתה העם. הכוונה
שמשה רבינו רצה להמשיך חלק אלהות
אפילו בדבר דומס כאצן, ולזה אמר לו
הקב"ה שיקח המטה צידו, כי משה
רבינו היה בצחינת ענוה, כדכתיב
(במדבר יב, ג) והאיש משה עניו מאוד מכל
האדם אשר על פני האדמה, והמטה
רומז על שפלות, וצנח מדת הענוה
והשפלות אפשר לשצור אפילו דבר
דומס כאצן, להוציא הפנימיות
שבתוכה, שיהיה לה שייכות לעבודת
ה'.

וזוהו ויצאו ממנו מים, כדאיתא
בגמרא (בבא קמא פ"ב.) אין מים
אלא תורה, שהשפיע משה רבינו על
כל איש אפילו אם נדמה לו שלצו סתום
כאצן, שיזכה ללמוד ולהצין בתורה
הק'.

בצפרא דשבתא - בשולח"ט

ויאמר אם שמוע תשמע לקול הי
אלהיך והישר בעיניו

כדכתיב (דברים כ, יט) כי האדם עץ השדה,
וציוס זה יכול האדם להשלים את נפשו
כדעני, וא"כ נמצא שהאדם אשר לא
ניצל יום ר"ח אשר צו עולה השרף
בחילן כדעני, לא יוכל להשלים תיקונו
עד לשנה הבאה, ולזה צא בית הלל
והוסיף יום חמשה עשר בשבט, דמי
שלא השלים עצמו בר"ח עדיין לא
אצדה תקוותו, דאכתי ציכלתו לתקן
עצמו בחמשה עשר צו.

ויש להוסיף, שיש עוד מדה טובה
מרוצה צמה שתיקן בית הלל
ראש השנה גם ציוס ט"ו, כי יום זה
הוא שלושים יום קודם לפורים, וא"כ
יש לה שייכות לפורים, ופורים הוא
שלושים יום קודם לפסח, ומפסח
מתחילים בצפירת העומר כידוע
מספה"ק שהוא ההכנה לחג השבועות
ולפי חשבון זה נמצא שמט"ו בשבט
מתחיל התקשרות והמשך אחד עד לחג
השבועות, וכל הזמן הזה הוא כהכנה
לקבלת התורה.

וזוהו שאמר הכתוב ויורהו הי יעין,
רומז על ט"ו בשבט שהוא ראש
השנה לחילנות, ולזה המשיך שם שם
ל"ו חק ומשפט, שהוא ענין קבלת
התורה, כי מיום ט"ו בשבט מתחיל
ההכנה לקראת קבלת התורה, וישלך
אל המים שמרומז על התוה"ק ועי"ז

אחרים הן בלימוד התורה והן בפרנסה, ומסיים והסירותי מחלה מקרבך, שזהו בגדר מחלה אלל בני אדם, כאשר אין צידו להסתדר בכוחות עצמו, וקוק להגיע לטובת אחרים, אלל בכח התפילה אשר להוושע בענין זה.

וזהו שאמר הכתוב, והאזנת למצותיו, רומז על קיום מצוות עשה, ושמרת בל חוקיו, רומז על קיום מצוות לא תעשה, דהיינו שיעזור לנו הקב"ה שנוכל לשמור ולקיים המצוות ולעסוק בתורה ולהגות בה בכוחות עצמינו בלי עזר וסיוע מאחרים, ועל זה ממשיך בל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני הי רופאך, שסייר מאתנו הקב"ה מחלה זו שאין צדי האדם לעבוד את ה' ולעסוק לפרנסתו לצדו אלל בעזר וסיוע מידי אחרים.

קודם ברכת המזון

ראו כי הי נתן לכם השבת על בן הוא נתן לכם ביום השישי לחם יומים שבו איש תחתיו אל יצא איש ממוקמו ביום השביעי.

אפשר לפרש בהקדם מה שכתב בספה"ק באר מים חיים שבכדי שיזכה האדם להשיג את קדושת השבת, צריך לעשות מקודם הכנה

תעשה והאזנת למצותיו ושמרת בל חוקיו בל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני הי רופאך.

יש לפרש שצא להורות שהרבה צריך האדם להתפלל ולשפוך לבו לפני השי"ת, בתפילת והאר עינינו בתורתך, להפציר בתפילות ותחנונים וצדמעות שליש שיאיר ה' את עיניו לזכות ללמוד ולעסוק בתורה הק', ושישכיל להבין בעצמו דברי הגמרא והמפרשים צאר היטב, ושלא ינטרך לטובת אחרים, אלל שבעצמו ישיג התורה הק' באופן של לאמיתו של תורה. וכמו בגשמיות, הלא כל א' רוצה שיהא לו כל מחסורו בכבוד וצדיות, שלא ינטרך לידי מתנת צער ודם ולא לידי הלוואתם, אלל שבכוחות עצמו יוכל לפרנס את ציתו בהרחה.

ובזה יש לפרש הכתוב (שמות כג, כה) ועצדתם את ה' אלהיכם, ואיתא בגמרא (תענית ב.) איזו היא עצודה שהיא בלבז הוי אומר זו תפלה, שצריך להתפלל ולשפוך שיח לפני הקב"ה בכל עת ושעה, שיתקיים צו וצרך את לחמך ואת מימך, רומז על עניני גשמיות ורוחניות כאשר הזכרנו למעלה, שיהיו צבחי לחמ"ך ומימי"ך, שבכוחות עצמו יזכה להשיגם, ולא ינטרך לבוא לידי

שאמרו לדיקים שאפשר לראות ולהבחין קדושת השבת על כל דבר ודבר גם על ענינים ואצנים, וזהו 'ראו' כי ה' נתן לכם השבת, שעל כל דבר וענין אפשר לראות ולהבחין את גודל קדושת השבת, על בן הוא גותן לכם ביום השישי לכם יומים, ע"י שעושים הכנה דרבה ציוס השישי, ועי"ז זוכים להרגיש ולראות קדושת השבת אפילו בעניינים גשמיים ואפילו בעניינים גשמיים.

דרבה בשבת ימי המעשה, ומרומז בחז"ל (שבת י:) מתנה טובה יש לי צבית גנוי ושבת שמה, ואני מבקש ליתנה לישראל לך והודיעם, ולכאורה צ"ע הענין שמרע"ה נטווה מהקצ"ה לילך ולהודיע לצנ"י על המתנה הטובה. אלא הטעם הוא כדי שיכינו א"ע ויעשו פעולות שיוכלו לקבל המתנה כיאות ולהעריך ערך חשיבות המתנה. וזהו ציבור הכתוב, ראו כי הי' נתן לכם השבת, הכוונה על דרך

דא"ח בשולח"ט לרגל חמשה עשר בשבט

מים, אצל היה חסר מהם הטעם, דהיינו שהמים היו מרים ולא היו יכולים ליהנות מהם, והרמז הוא על בני ישראל אשר זכו לכל העניינים של יציאת מצרים וקריעת ים סוף, אצל הם עצמם לא היתה להם שום טעם בזה כיון שזה לא בא מכח עבודתם והיה בצחי' נהמא דכסיפין, וממילא אפילו שהיו קודם במדריגה גדולה עד צחי' זה אלי ואנוהו בהתגלות אלוקות כאמרם רחמה שפחה על היס וכו', אלא מכיון שלא היה בהכנה דרצה ולא בזכותם אלא בזמנה וצדילוג כמבואר ולכן אח"כ נפלו ממדריגתם ושזב לא הרגישו שום טעם.

אבן העזר היעולה שיכולים לעשות צדי שיהיה טעם שייכות לכל ההשפעות וצאופן שיתקיימו צידו, הוא רק ע"י התורה הק', על דרך שפי' הרמז צ"ן ז"ל (מובא בקדושת לוי לשבועות) על הפסוק (שיר השירים ב, ז) מה תעירו ומה תעוררו את האהבה עד שתחפץ, דכשמגיע לאדם איזה התעוררות של יראה ואהבה להצורא צ"ה, אזי תיכף ומיד יראה לעשות לה כלי, וזה פירוש הפסוק מה תעירו ומה תעוררו את האהבה עד שתחפץ, כי חפץ הוא

חמשה עשר בשבט חל תמיד סמוך לשבת שירה, או צעמס יום השבת, או לפנייה או לאחריה, ולצאר קשר וסמיכות העניינים זל"ז.

וידוע שציליל הפסח כאשר הוציא הקצ"ה את בני ישראל ממצרים, היתה הנס ע"י דילוג, כדכתיב ואשא אתכם על כנפי נשרים ואציא אתכם אלי, דהיינו שבני ישראל לא עשו שום הכנה מקודם, ולא היו ראויים מנד עצמם, אלא שהקצ"ה ריחם עליהם צרוז רחמיו וחסדיו להמשיך עליהם שפע צאופן של דילוג, אלא כיון שבני ישראל לא היתה להם שום קשר ושייכות להישועה ולכל העבודה הזאת, כי לא בא מכוחם ועבודתם, ועל כן הוצרכו לימי ספירה, כדי שיוכלו לזכך את נפשם להתעלות צכוח עבודתם.

ובמוז שהיה צשעה שעמדו על שפת היס, והיה היס סוגר והשונא רודף, היה הבלתם צכח מסירות נפשו של נחשון צן עמינדז כמבואר למעלה, אצל כיון שכל הענין היה ג"כ צלי שום הכנה, ולכן ויבואו מרתה ולא יבאו לשנות מים מומרה כי מרים הם, רומז על הצחינה הנ"ל שהיה להם

מלשון כלי, דהיינו ההתעוררת ההוא שצא אל האדם לריך תיכף ומיד כלי, וזהו עד שתחפץ, והכלי הוא לימוד התורה הק', עיי"ש.

ויתכן לצאר צזה דצרי הגמרא (תענית ה:) אילן אילן במה אברכך, אם אומר לך שיהיו פירותיך מתוקין הרי פירותיך מתוקין, שיהא צילך נאה הרי צילך נאה, שתהא אמת המים עוברת תחתך הרי אמת המים עוברת תחתך, אלא יהי רצון שכל נטיעות שנוטעין ממך יהיו כמותך. ורומז לעניין הנ"ל, שהאילן הזה עומד כבר ברוב פארו יופיו ופירותיו מתוקין ולו נאה וכו', אך כל זה הוא דבר מוכן ולא צא צכות עצודתו של האדם, וכאשר לא היה ציגיעה לריכס סייעתא דשמיא שיתקיים לאורך זמן. אלא יה"ר שכל נטיעות שנוטעים 'ממך', וזה מה שהאדם עוסק ציגיעה צכות עצמו, יהיו כמותך כפירות המתוקים האלו.

ולברורה זו המשך הכתוב ויורדו הי עץ, רומז על מה שלמדנו ממשל האילן, שריך האדם לעמול ולהתייגע צתורה מתוך מסירות נפש, שעיי"ז יהיה לו שייכות לכל הענינים הנשפעים מלעילא, וישלך אל המים,

המה המים חיים של התוה"ק, שישליך עצמו, למרות רלוגו וחשקו, ורומז על העצודה מתוך מסירות נפש ממש, וכדוגמת נחשון בן עמינדב שהשליך עצמו אל המים, כן הוא תחילת העצודה שישליך עצמו אל התוה"ק אפילו אם עדיין המה מרים לו ואינו מרגיש שום טעם, אולם כאשר רואים מן השמים רלוגו ומסירות נפשו צעסק התוה"ק יושפע עליו הארה להרגיש מתיקות התוה"ק, וזהו צחי' וימתקו המים, שירגיש דצרי דוד המלך ע"ה שהמה מתוקים מדצש ונופת לופים. ועל כל אחד ואחד לקצוע עיתים לתורה, שיקצע זמן מיוחד ומדויק מתי שלומד וצאזיה מסכתא ילמד, ויהיה לו מסירות נפש לשיעור הקצוע ולא יעזבנו, וימתקו המים, שעיי"ז יזכה להרגיש תמיד טעם מתיקות התורה.

ובמושיך הפסוק שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו, ופירש"י צמרה נתן להם מקצת פרשיות של תורה שיתעסקו צהם, שצת ופרה אדומה ודינין. שהלא המה הגדרים הראשונים אשר לריך האדם לעסוק צהם צכדי שיהא לו שייכות עם התורה, ושיזכה להיות כלי מוכן לקבל אור הקדושה, ואלו הם שלשה גדרים אלו, שצת שיתחזקו צקדושת השצת

היחיד אשר מצינו מפורש צט"ע הכוונות שממשיך השפעות גדולות, שמוליך ומציא לעלור רוחות רעות וטללים רעים ולהוריד שפע רב מנוה אפריון, ולזה אמר הכתוב (ויקרא כג, ב) ולקחתם לכם ציום הראשון פרי עץ הדר כפות תמרים וענף עץ עצות וערבי נחל ושמחתם לפני ה' אלהיכם שצעת ימים, כי צכת ד' המינים ממשיכים הרצה השפעות וזה מציא לשמחה, ונמצא שכל הענין שד' מינים שמציאים לשמחה תלוי ועומד צט"ו צצט אשר צו ציום משפיע הקצ"ה הכוחות צחילנות להצמיח פירותיהם, וא"כ עיקר השמחה של ד' מינים תלוי ועומד ציום ט"ו צצט, וגם שצת שירה משפיע שמחה, כי לך ענו שירה צשמחה, שאומרים שירה לפני הקצ"ה מתוך שמחה, וצכן תעלה לן ציאור השייכות של ט"ו צצט ושצת שירה, כי תרוויהו גורמים לצחי' ושמחתם לפני ה' אלהיכם.

אשר עי"ז יזכה להיות כלי ראוי ומוכן ושיתקיים עצודתו, פרה רומז על אמונה, דפרה אדומה מטהר טמאים ומטמא טהורים, ועצם הענין אין לו הצנה צשכל האנושי חוק צלא טעם אלא על פי אמונה, דינים שהוא מידות צין אדם לחצירו שהוא יסוד ושורש התורה, כאשר מצינו צמשנה (אבות פרק 1) שצתחילה מתאר המשנה גדול אהצת הקצ"ה, ואח"כ מתאר אהצת חצירו, ולכאורה הדבר תמוה, שאם זכינו צבר להשיג מדריגות הגבוהות של עצודת ה', ולהתקרצ לה', מה ענין אהצת חצרים לכאן, אלא שחכמינו ז"ל צאו להשמיענו יסוד גדול, שעיקר הנקודה אשר על ידה אפשר להתקיים צכל המדריגות הגבוהות והשגות צעצודת השי"ת, הוא רק צצירוף מידות טובות צין אדם לחצירו.

והנה ידוע מספה"ק כי צט"ו צצט צריך לצקש על ד' מינים מהודרים, וצד' מינים הוא הדבר